

MINISTRY OF EDUCATION, HERITAGE & ARTS
FÄEAG ROTUMA

STUDENT WORKSHEET 7 - YEAR 10 2021
AG FAK ROTUMA

- A.** Hat ma sakiroa väegat ne fā' sio ma sur'akia fäeag noj heta la a'vahia.
Sik ma fā'ia səio' heta se 'ou puk heta ne pūlūf 'akia peap hete'is se laloag ne 'ou puk heta ma kota togia səi'o.

Fäeag ne la sur'akia: (fäeag 'e 'on rerege po la sur'ak a'ruə ne a'fol)

Näunau suə'ia sua tār həni sik fāat lo' muə taupir mou unu'āk
puerpuer lopo a'fai 'afat kəlua väeväea lio suəsuə tagu'ia hənit fāat
Hä' təutoag seam'ia 'oho'ia häk rir tore ag'āk a'öf ruə faoa

PUROTU

Purotu 'ea se famorit ne _____ mak fak Rotuma. 'E _____ fa, purot ta _____, ka 'e təutoag _____, purot ta hənit. Nono ka la təutoag _____ ma purot ta hənit.
Purotu pa 'es 'e famör _____ leleit. Iris kop la 'inea la _____ mak ta 'e ta _____ het, la se _____ mak ta ne _____ ne _____. Purot ta la suə ka le'et la _____. Le' _____ ta kop la 'inea'ia la _____ se _____ kepoi ka sue ta 'oho'ia ne la _____ se rere kepoi ka sue ta tagu fəiāk'ia. 'E təutoag soko, _____ suə, hənit _____ ka fāat _____ ka _____ təria. Iris _____ 'es väeag 'e hä' heta.
_____ heta ag se 'eap _____ ta ma _____, ka iris ne _____ tō taupir. Purot ta pāe 'e hä' heta ma _____ se kəumakag ta ma iris ne 'es väega pāe _____. Iris ne tore pāe kəlua iris häke. Lelea' suə ka lelea' to taupir. To ne mak ta la' _____ 'e hä' heta se mak fu ta. Həina 'e kəumakag ta, əfut _____ fak se purot ta, ka əfut suə fak se hən _____ mak ta. Fa 'e kəumakag ta, əfut la _____ se lio 'on fa sik mak ta, ka əfut suə fak se fa tār mak ta. Kəumakagat ma ne a'sokoa rere hete' ma mak ta la _____ pəu. Ka kəumakagat ne suə ka tār la _____ se ir 'atakoa huag 'e av 'esea het ma mak ta _____. 'E reko təutoga ma 'on av se lelea' la sua la huag ka ma 'on av se lelea' təri la huag. **Le'et** mā ne pa mak 'e təutoag ta, **nonoj** lelei la 'inea te 'i ma a'sokoa.
Purotu po la _____ se kəumakag ta ka iris 'i **noh** _____ kikia se Fa 'Es Itu'u ne ta le'et ia rak'āk la purea təutoag ta. Kəumakag ta kop la noh _____ se iriag.
'E av ne 'atēet la re, ne 'a fekeit purot ta ma 'en _____ la ho'am se utut ne iə päepäe la iə la puer se 'on 'ate ta. Iris ne tore la la' se rəu toaf ta ne tepel ta.
_____ ne maka, kefkefu ma səni la kamat se purot ta ma _____ heta ma kota mak fu ta. Fuəp'āk ne fekei, ne tən la 'imo, _____ se purot ta.
Kepoi ka ag su ne mak hanis faksor'āki ma iə ne purea kəumakag ta la aoa apei ta ma iris ne tore ho'af 'epa ma la' fāat. 'Uə'āk ta kop la a'ruə. Apeit hoa' ka apei _____ hö'ākim. Apeit ruə 'i, apeit se iə ne lo'ua apei ta se la'ot ne hoa'kia ma apeit se purotu.
'Eap ne tore la na mumua se iris ne lo' 'eap se la' ta ma kota iris ne tore. Iə ne purea ta _____ koroa ta.

MINISTRY OF EDUCATION, HERITAGE & ARTS
FÄEAG ROTUMA

STUDENT WORKSHEET 8 - YEAR 10 2021
GARUE'AKIA FÄEGA

'A. Sur'akia fäeag noj heta.

Hat se fäeag af 'i ma garue'akia 'ou 'inea la sur'akia fäeag noj heta la fäeag af ta la 'es fuag.

'aus 'e se' sio häipoag tāumar iris 'omus

1. 'Otou nohot ma _____, kota ma av lelei tape'it.
2. "Figalelei ma 'io _____, se lä'riri' ta ka gou tāe la la'atou", Tipo 'eaf.
3. Gou _____ se ma le Fesa'itu leu sio se 'on hanueta.
4. 'Oris hanisi _____ 'oris hāmfue ta, ta _____ fu'āk ia.
5. Nono ka _____ la leum ma ho'am _____ mosega la mös.
6. _____ ma _____ mopail ma tokana _____ a'fai _____ fäega.
7. Forau _____ ma _____ kainaga ma 'oaf'oaf fakapau.

'E. Sok'akia fäeag afu 'e fäeag het ne tāe 'e laloag ne () pa heta. 'Eagke kop la tāupir pāu se fäeag af ta.

1. Kakau sasi sor pāu. Māf ta lal ma helav. (nono)

Nono ka māf ta lal ma kakau sasi sor ma helav pāu.

2. Kāunohoag ta potsusun pāu. Rak fe'en la garue la tög lelei. (kepoi)
3. Ö'rua 'ea la garue 'e ag nonojo. Ag nonojo fak se hoas pene'is het. (reko)
4. Garue la vāh ma kota la' kāl. Piok'ia 'e la'o ma kat garue pāu ra. (ma)
5. Tāunā' fiāk 'on kilas ta 'af'af pāu. Le' re rak ta rou rak sirien. (reko)
6. Ö'fata tekāi kampiuta 'on Kafoa 'e iag. Hanua pōg'ia, kat kakau ra. (kepoi)
7. Korouna COVID 19 mamār fakapau. Rako 'e Fiti ma Rotuma pa 'atakaoa. (ma)

(Ås'āk la togia sāi'o 'e menet 30 ne na ta aoa' het terānit se resön te'is)

**MINISTRY OF EDUCATION, HERITAGE & ARTS
FÄEAG ROTUMA MA AG FAK ROTUMA**

**STUDENT WORKSHEET 9 - YEAR 10 2021
GARUE'AKIA FÄEGA**

- 'A.** Säkiroa fäega ma garue'ák nojoa fäeag het ne la sur'akia 'e 'on kamataga (*prefix*) ne 'on a'ofiga (*suffix*) ne hanhap rua ka kop la 'es fuag.

a'-	-'akia	hәi	-an	-'akiga	-ena	-ga	ma t.h.
-----	--------	-----	-----	---------	------	-----	---------

Fäeag Heta	sur'akia 'e 'on kamataga (<i>prefix</i>) ne 'on a'ofiga (<i>suffix</i>) ne hanhap rua
1. 'ate	
2. fui	
3. sur	
4. mafa	
5. garue	
6. hanisi	a' + hanis= a'hanis
7. hәni	hәn + 'akia= hәn'akia
8. 'inoso	
9. henua	
10. fә'	
11. fer	
12. sui	
13.	
14.	

- 'E.** Sur'akia **'aus** **'au** **'auar** **'amis** se laloag ne fäeag afu.
Hilia fäeag noj heta la a'vahia fäeag af ta ka 'es fuag. **7**

1. Jone 'ihua _____ la leum se 'on teran a'su ta.
2. "Ka _____ leum 'e tei ko Siva ma Tiva", iris sәi'oaf.
3. "_____ leum 'e palag as ta se kato'aga tē ka", hәmua rak'akim.
4. Iris far'akim la _____ la figalelei ma suruof se rihapa.
5. 'Otomis tautoag ta, _____ mar fakapau.
6. Luise far'akia la le Jone, 'Amoe, Hiagi ma le Rigamoto la futia _____ la mak.

'aus - garue'ák se famör ma'oi, iris sir 'e rue ta. Famör ma'oi pao. Fäeag hete' leum 'e 'au 'auar - 'ea se ta famör ruq. A'lukam 'e 'auar rua 'amis - 'ea se 'isag...gou, 'äe ma 'äe. 'Is 'e tekäe hete'is. Is 'on fuag famör ruq se muq 'on ma'oi.

(Ås'ák la togia sәi'o 'e menet 30 ne na ta aoa' het teranit se resön te'is)

MINISTRY OF EDUCATION, HERITAGE & ARTS
FÄEAG ROTUMA MA AG FAK ROTUMA

FÄEAG ROTUAM TA

STUDENT WORKSHEET 10 - YEAR 10 2021

GARUE'AKIA FÄEGA

'A. Aoa ma fā'ia **Fäeag Garue** heta ma **Fäeag Heta Ne Sui'akia Fäeag Garue** ma **As ne Te** ma **Mou Se Sei ia** 'e fäeag af 'i.

1. **'Otou siav** heta hahau lelei pāu.

Sui'akia As Ne Te & mou se gou

Fäeag Heta Ne Sui'akia Fäeag Garue heta

Fäeag Garue heta

- Ka tes ta iris **rere'ia?** **Hahau** siva
- Ka hahau ta **tapen?** **Hahau** lelei pāu.
- Ka tes ta **as** ne tēet ne iris hahau? Siav he
- Ka siav 'on sei? 'Ontou

2. **Motoka** ta la' **väo** ma **sal ta mamar pāu.**

As Ne Te

Fäeag Heta Ne Sui'akia Fäeag Garue heta(adverb)

Fäeag Garue heta(verb)

- Ka tes ta 'e motoka ta? Motoka ta la'
- Ka la' tapen? **Väo** pāu// **Sal** ta mamar
- Ka tes ta la' väo? **Motoka** ta
- Ka motoka 'on sei? Kat 'inea ra

Taupir se garue ne kel'ak se' la häiasoag se 'ou la tög noj ne səi'o.

3. Gagaja ma famori kat pāe lag ri ra ma pirismäne po'ia.
4. Iris 'āia tamura ma keleag ma'ma' pāu.
5. Fa leu ag 'akiof se hah ta la jor əlili.
6. Tipo hiria leav ne 'on le' hān heta.
7. Hanueta hā'akia 'oris perper heta ma helav sirien.
8. Ia pānia jarav ne ar läg ta se hā' fāli ma keleag lelei pāu.

'E. Fäeag Heta Ne Sui'akia As Ne Te (adjective)

Hat ma sakiroa fäega ma 'oris fäeag əfu MA hilia **Fäeag Heta Ne Sui'akia As Ne Te** 'e fäeag af ta.

1. Pa kāu ti'u te'.
Pa kāu = **as ne te** (noun)

Pa kāu tapene? Pa kāu ti'u.
Fäeag Heta Ne Sui'akia As Ne Te

2. 'Otou rak ta, famör re rak Rotuma ma'oi pāu.
3. Korounavairas masā' se lelei.
4. Häina hā' pal ma 'os mafa mäl.
5. Täufäri roa'ia ma huren.
6. Tim ne Solmafua gat ke av maro 'e mane'a.
7. Muäri ne Rotuma helav pāu.

(Ås'ak la togia səi'o 'e menet 30 ne na ta aoa' het terənit se resön te'is)

FÄEAG ROTUAM TA
STUDENT WORKSHEET 11 - YEAR 10 2021
GARUE'AKIA FÄEGA

'A. 'E Soa He.

Hat se fäeag afu sakiroa fäeag soa heta ne täe 'e laloag ne pā ().
Hilia ma Sur'akia fäeag noj heta 'e 'on laloga la a'vahia fäeag afu.
Fäeag heta ma 'on la 'ea noj ne.

1. Mapiga 'ea la 'amis la leuof la _____ 'epa ka se _____.
(takai'akia, aklo'akia)
2. 'Amis lä'riri' han ta, gou ma _____ he fol ka lä'riri' fa ta gou ma
'otou _____ häk.
(sasiag, sagavane)
3. Tän säs ta _____ ma mata' 'os hä' fäli la se män 'e sasi.
(liiliu, tafa)
_____ ne as ta ne'ne' pau ma 'os mafa po raksas.
(liiliu, tafa)
4. Fa häl ta ko la _____ teha'uga 'e sol ta ka häina la
_____ se hanhapat te 'on rue.
(jor'akia, moli)
5. Mafua Fa heta faksor'ák la _____ koue 'e märä 'e reko laga
ka häina la _____ sospene.
(fau'akia, popou'akia)
6. Le Feskato'a _____ le Samo 'on hanueta ka 'on kumane'ag heta
le Faga _____ 'e le Luise.
(fu'u/täupiri)
7. Temamfua rak'akia 'on tutu ne ös 'i'in fak Rotuma. _____ 'on fuaga
la rur tähroro ia 'riri' ka leav fakapau ka _____ ia' hititi' se' ma lul
tähroroma fun 'e puaf ta.
(vairau/ tē lulu)

'E. Sur'akia 'otou 'ontou 'ou 'on 'ole 'ontomis/ 'otomis
se fäeag afu. Fäeag 'i rak'akia ne mou se sei ia.
Hilia fäeag noj heta la a'vahia fäeag af ta ka la 'es fuag.

1. _____ kämi te'.
2. Hanua _____ te'is ma figalelei ma häkem la a'u'uä.
3. Gou ta _____ 'epat te 'aus päepäe sin.
4. Vak _____ Faga te' ka _____ vak ta ta'ag.
5. Väeag 'eap _____ Grace täe gou tuk sio se nofoa' ta.

(Ås'ák la togia sät'o 'e menet 30 ne na ta aoa' het teranit se resön te'is)

MINISTRY OF EDUCATION, HERITAGE & ARTS
FÄEAG ROTUAM TA
STUDENT WORKSHEET 12 - YEAR 10 2021
GARUE'AKIA FÄEGA

'A. A'nojoa Fäega.

E Forahanisi Polinisia e Pasefika teisi tei la seia 'oris hanoeta se rönte' e uon ne Julai. 'Amnök te' a'sok la famori la po la sapsap makikia se 'oris garoe ma tape'ma la pesnes ne mou se turisi la se agtou noanoa. Famör maoi tokuna e gorue.

'On ruq iris ne la surum se 'uris hanueta kop la aoa' 72 la kuqrantin e ut ne iris noho ma kuqrantin terön hif hui'ök e ao ne iris la läum ma kuta po la soi'ök la ruarua e Forahanisi Polinisia.

Ho'am 'e RNZ 09/06/20

'E. Sur'akia Ma Garue'akia Fäeg Noj Heta.

'Äe la aom fäeag noj heta ma 'ou 'inea ma sur'akia se ut noj ne mou sin la a'vahia fäeag af ta.

1. **'Aoa /Tafia** mofa.
2. _____ lum.
3. _____ finäe ne puaka.
4. _____ fai se moa.
5. _____ 'eap havei 'e uas ta.
6. _____ sa'aga la _____ se tän ta.
7. Leum la _____ telulu.
8. Ka _____ 'on sei se kato'ag ta la hag'ia gagaj häl ta?
9. Kat 'es 'i'in ma leuag 'is la _____ hö'.
10. _____ 'otou leva.
11. Iris _____ ra ne hefau hu ta.
12. Käunohoag ta _____ 'oris fao hu ta ma 'if hu ta la tā se garue'ak muq'ak 'oris 'ai hu.

(As'ak la togia sə'i'o 'e menet 30 ne na ta aoa' het terənit se resön te'is)

MINISTRY OF EDUCATION, HERITAGE & ARTS
FÄEAG ROTUAM TA
STUDENT WORKSHEET 13 - YEAR 10 2021
GARUE'AKIA FÄEGA

'A. Ma'oi Ne Käinag Fäega.

Hat ma togia sái'o.

1. Häifäegag Fup'äkit.

(ring...ring)

Sina: Noa'ia? Tapen?

Voi: Uuh!.. Hello..Lelei paupau. Sian,.. Voi te'. Ka 'äe?

Sina: Helav sirien. Ka tes ta 'äe pa 'es?

Voi: Ōoo...Se fäeag tape' ko hän te'. 'Ou helav...helava kat la'oag 'esea ra ma ...'ou lio.

Sina: Vahi ma se!..'Otou ö'hön ta sái'om ne sei ta gou fäefäeag sin! Le Voi...

Voi: Ma...lelei ..te noanoa pau 'otou pa häifäegag ma 'äe. Fi'ama... 'otou huag motei la noh ru 'e te' ne ava... 'Eaf ...sag 'eaf gou pa fäeag ma 'ou sagavän ta.

Sina: 'Otou sagavän ta la'an se ufa. 'Äe 'inea fa vahia garue täe 'e ufa kat noh ufrag ra 'e mijarän ijanian 'i.

Voi: Sina gou kota foa' se' 'e hagota ma he'oaf la Timi la leum la ho'af ta 'eu 'umef i'et.... Tapen?

Sina: Oilei Ta'ag tēet ne gou noh arar ma se 'äe. Ia la ho'af ta 'ou tahroro he rua la lulua 'ou i'a.

Voi: Uh ko Sian ...hānit keleag lelei'ia ka 'inea garue'ia. Fa ra! Gou la 'io hoi'ak se tei!

1. Ka tei ka a'häe ne häifäegag te' a'sok tapen? (maha 1)
2. Ka **sei ta iria ruä** ne a'sokoa häifäegag te'isi? (maha 1)
3. **Rak'äkim** ta fäeag he **ruä ne aier'äkia** ne 'eagke or fakgagaja te' ?
(maha 2)
4. Fä'im ta **foh fol** ne kel'äkim 'e häifäegag fup'äkit ne fä' se'. (maha 3)
5. **Sui'äkim 'ou a'häe** 'e reko iriä ne a'sokoa häifäegag te'isi. (maha 2)

'Ätvötismani

Hat ma sākior a'lelei fäega ma māl het ne kel'āk sio la 'inea la tög nojoa sā'i'o.

LA'O LTD**A'VAVHIĀN TA!****A'VAVHIĀN TA!****A'VAVHIĀN TA**

Säkänäve 'ole 'Usain 'e \$500!

'On Togi Tuk hoi'āk!

'On Togi Tuk Hoi'āk!

\$200

Tög vavhiān
sirien

jeamjeam
fakapāu

Kepoi ka 'äe pa jön väo fak se le Usain Bolt ma togia 'on sakänäve!

1. **Rak'ākim** 'on 'es'ao he **ruā** ne 'is a'soko e **'ätvötismani?** (maha 2)
2. Ka tes ta **'amnāk ne 'ätvötisman te'isi?** (maha 1)
3. Rak'ākim ta **faki'oag he 2 ne a'tu'āki e 'ätvötismani** 'e kainag fā' ma'oi ne tore? (maha 2)
4. Ka tes ta te ruā ne 'ea hün se säkänäv 'i? (maha 2)
(Ås'āk la togia sā'i'o 'e menet 30 se aoa' het terənit se resōn te'is)

MINISTRY OF EDUCATION, HERITAGE & ARTS
FÄEAG ROTUMA MA AG FAK ROTUMA

STUDENT WORKSHEET 15 - YEAR 10 2021
GARUE'AKIA FÄEGA

A. Fäeag Garue Heta ma Fäeag Het Ne Sui'akia Fäeag Garue Heta

Hat se fäeag af 'i ma hilia fäeag garue heta ma fäeag het ne sui'akia fäeag garue heta.

fäeag garue heta ma
fäeag het ne sui'akia fäeag garue heta.

1. Lisi pənia peap ne rue'ak ne rak ta.
2. O'o'i a'ma'ma'an pearpear ne rak ta.
3. Lä'riri' hän heta 'aoa ofes ne rak ta.
4. Telefono piliag 'e av 'esea het.
5. Iris ne hag puaka jön 'e kou puak ta.
6. Kilas ta rak la fun kek ponap.
7. Mofa la hoa' 'e ka.
8. Ho'am 'otou 'af miə' heta.

1. Lisi pənia peap ne rue'ak ne rak ta.

Ka tes ta le Lisi rere'ia? Lisi **pənia** - fäeag garue heta

Ka tes ta Lisi pənia? ... **peap ne rue'ak ne rak ta** - fäeag het ne sui'akia fäeag garue heta.

MINISTRY OF EDUCATION, HERITAGE & ARTS
FÄEAG ROTUAM TA

STUDENT WORKSHEET 16 - YEAR 10 2021

FÄ' ROGROGO

- 'A.** Hil ma fä'im ta rogrog het 'e rogrog he his ne na sio 'e lopo la haitauag ma fäeag **180 se 190**. Se mao'akia la fä'ia maf ne puk het ne 'ae hili se for ne rogrog heta. Na ta filo' het se 'ou rogrog ta. Osia ta palän het hün se rogrog het ne la fä'ia.

Hilia ma ke nampa 'esea het 'e (i-ii) ma fä'ia fäeag ne rogrog fakgagaj ne hün sin. Filo' ne fäeag fakgagajat ne la fä'i:

Hilia (i) La' ma se mao'akia 'ou kohea ta.

NE

(ii) Maka tē ne 'ofa.

NE

(iii) Noanoa ne ava ma kop la'or un.

Gou ma *sample* se fä' rogrog fak gagaja. Säkiroa ma hilia ta sadio' het 'e sadio' he 2 ne tore la togia.

OSIA ROGROG HETA (i)

Kan'akia: Gou 'iom 'otou suinemafa ma reut ne 'otou kohea ta kal mao ra 'e ta av.

- A'häe he 3:
1. **Mean mat ne 'otou ö'rua. La' se Fiti la rak. 'Otou pa 'ese tokana 'e la po 'atakoa. Kop la tovavhiän ma noh a'fai. Kop la re garue 'e hanueta.**
 2. **Nohnoho kat fak ra se gou ma 'otou ö' pau ta. Kop la 'or un.**
 3. Av ne rue'aki. Huag toa' la kohea ta la noh fu.

A'vahia : 'Otou kohea kat mao'akia ra. Av ne famori voi'akia, o'holi rak'ak la 'u'akia 'Aitu. Ö 'fata 'ea tolea 'ou kohea ma matä 'la se vil 'e ta av.

SAMPLE

#(i)

Se mao'akia 'ou kohea ta.

Gou 'iom 'otou suinemafa ma huga reut ne 'otou kohea ta kal mao ra 'e ta av. Fäeag ne 'otou ö'rue kal täe fanfan ra.

Mean mat ne 'otou ö'rue. 'Otou pa 'ese a'sok 'atakoa. Av het ne ö'rue 'ea ne gou la la' se Fiti, gou kokon. 'Otou toa'noa la po raksa'. Puer'aki a'sok la po la vahiag te ma se maomao'akia la rot! Väeag garue ne na se gou, kat po ra la jön ne a'saunoa. Pög 'e 'on rerege gou kokon. Ka ta lio mea'mea' het la 'ea'eam se gou la se mao'akia fäeag ne 'ou ö'rue ma täe 'otou kokono ofien. Huga fe'en la 'inea garue - a'ma'ma' laloag ri, funua keke ma pai se tes hoi'äk.

Kat po ra la puerpuer ma se gou! Kop la noh a'fai! Mös roa tokana. Garue ma'oi ma ut ma'oi la la' sin 'e reko kato'aga, kainaga , hanua ma rotu. Pa kat la' ma 'a fär. 'Ea gou kop la 'inea la ruerue ma häisoliag ma famori. Noanoa ma'oi 'e nohnoho ka lio mea'mea' het la 'ea'eam se gou la se mao'akia fäeag ne 'ou ö'rue ma täe 'otou kokono ofien. Täe gou 'or un!

'E rako gou kop la fäeag fifis! 'On kamataga kota ma te a'faiqkit. Resön ma 'oi kota la rako. Tē rauräut kop la tög la potsusun se rako. Gat ke tē tög noanoa ka tiko ma toto ma hanisi te ti ' fakapäut. A'häe se ta ö'fa het 'on hanisi ma fe'eni la gou la rak 'e av kesmäsi la iätiät se suruag ne rako. Huga tokana 'e fea! Lä 'riri 'i 'oris maha po kikia 'e sivaghul se taräut. 'Otou kohea ta gou la sik.

'E teräni te 'i gou po la 'ea ne 'otou kohea kat rou vävär'eria. Kohea ta gou sik se te' ne ut ne gou la' sin, garue, rotu ma hanua.

'Otou rogrog heta te'.

Fä'ia 'ou rogrog heta.

(Ås'ák la togia sái'o 'e menet 30 ne na ta aoa' het teränit se resön te'is)

MINISTRY OF EDUCATION, HERITAGE & ARTS
FÄEAG ROTUAM TA

STUDENT WORKSHEET 17 - YEAR 10 2021
GARUE'AKIA FÄEGA

'A. Sui'akia Ma A'tatāu'akia

Fup'akia ta rogrog het. Fäeag 20 se 30. Rak la tāupir se rogrog het ne fā' sio.

Hat se fäeag ne fa'i...Sakiroa ma rakoa la a 'sokoa.

'Iom kav ta .

Ka a'sok 'e tei? Iris kōo se ri oat het. Gou fu ma kelkel 'e ri oat heta. Ri oat hete' 'otou 'uli joan riri'. 'E tu'ruq ne pög 'ur'ur ta tä'ma kelkeleag ne nuj 'on ta famorit. Mag'ák la komia le'et ma ne sur sin. Oilei! Pulol ne lág heta miq'mi'am 'e laloag ri ta fak se kiq'oar 'on famör ta la toroa.. Fea täe 'e 'otou huga. Gou 'ea 'igke' . Pa kat 'iom kav ra. Gou kar se' la ho'ietou ka fak se maf 'on ta famorit, 'io heta fumafua la pal fakapau!

Garue la a'soko:

1. Hefäu hu ta
2. 'Otou su ta
3. Re mose

'E. Hö'l'akia Fäega

Hat'ia fäeag ąfu ma höl'akia se fäeag Rotuam ta. Matā' la se furia 'on fuaga.

1. The chief told off the youth of the village for their drunkenness.
2. Villagers must be encouraged to plant sustainable food plants.
3. The chiefs want respect but they must earn it first.
4. If teachers are clear with their explanations for sure I will get 100%.
5. Students of Rotuma must spend at least 3 hours studying every day.
6. Success comes from hard work and sacrifice.

(As'ák la togia sái'o 'e menet 30 ne na ta aoa' het terənit se resön te'is)